

Predstavitev projekta

Projekt sloni na ciljnih Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, v katerem je v razvojni prioriteti Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja posebno poudarjeno, da razvoj virov v sodobni družbi vse bolj temelji ne le na formalnem, temveč tudi na drugih, neformalnih oblikah in načinih učenja ter izobraževanja. Elemente vseživljenjskega učenja je treba krepiti z vključevanjem in priznavanjem različnih oblik izobraževanja in učenja, z zagotavljanjem mehanizmov za vključevanje odraslih v izobraževanje tudi po pridobljeni osnovni usposobljenosti ter z zagotavljanjem potrebne infrastrukture in programske ponudbe za uresničevanje teh ciljev. Tem vodilom sledi tudi projekt, ki ga sestavljata dva vsebinska sklopa:

- **Razvoj pismenosti odraslih**, ki obsega evalvacijo in prenovo neformalnih javno veljavnih programov za odrasle in programov usposabljanja strokovnih delavcev ter dopolnitev programske ponudbe za mlade, ki zgodaj opustijo šolanje z novim programom;
- **Ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja**, ki obsega razvoj postopkov in orodij za ugotavljanje, vrednotenje in priznavanje učinkov neformalnega učenja v centrih vseživljenjskega učenja in informativno svetovalnih središčih za odrasle. V okviru projekta deluje tudi skupina za usmerjanje postopkov in nosilcev vrednotenja in priznavanja. Njeno delo je usmerjeno tako v pripravo strokovnih kot tudi sistemskih podlag za kakovostno izpeljavo postopkov vrednotenja pri izobraževanju odraslih.

Andragoški center Slovenije je projekt izvajal od januarja 2009 do decembra 2011. Končni rezultati projekta bodo predstavljeni na zaključni konferenci, 7. decembra 2011 v Ljubljani in na spletni stani ACS: <http://www.acs.si>.

Vodja projekta: Metka Svetina, metka.svetina@acs.si

“Pismenost, kot temeljno orodje sodobne civilizacije, je ključno merilo kakovosti izobraževanja sistema. Deficiti na tem področju imajo globalne učinke. ne pomenijo le večjih ali manjših vrzeli v znanju, pomenijo odsotnost temeljnega orodja duha, kulture, človekove socialne in osebne rasti.”

(Zdenko Medveš, *Sodobna pedagogika, 2005, posebna izdaja*)

Razvoj pismenosti odraslih

Podprojekt

Izobrazba in izobraževalne priložnosti predstavljajo pomemben dejavnik razvoja in izboljševanja človeškega kapitala za povečevanje produktivnosti, konkurenčnosti, za izboljševanje socialnega in kulturnega kapitala. Ljudje, ki so izključeni iz vseživljenjskega učenja, predstavljajo za sodobne družbe nevarnost za ohranjanje gospodarske konkurenčnosti in družbene kohezije. Prav zato Bela knjiga o izobraževanju odraslih (2011, str. 396) posebno poudari odrasle z manj kot popolno srednješolsko izobrazbo ter z značilnostmi, ki jih uvrščajo med ranljive skupine odraslih, kot so starejši, mlajši osipniki, migranti, osebe s posebnimi potrebami, etnične manjšine in moški.

Za skupine, ki so prikrajšane za vključevanje v vseživljenjsko učenje, je treba ustvarjati nove možnosti in priložnosti za vključevanje v učenje in pridobivanje temeljnih zmožnosti in ključnih kompetenc za uspešno delovanje na trgu dela ter socialno vključenost. To lahko dosežemo tudi s pomočjo razvoja ustrezne in kakovostne programske ponudbe, z ustreznim izobraževanjem in usposabljanjem strokovnih delavcev ter z ustvarjanjem primernih in kakovostnih učnih virov.

Andragoški center Slovenije je zadnji dve desetletji razvijal nove pristope in programe za odrinjene skupine odraslih. Za to delo je usposabljal omrežja izvajalcev in strokovnih delavcev, ki v svojih lokalnih okoljih izvajajo te programe in ponekod tudi razvijajo nove programe, prilagojene lokalnim danostim in potrebam.

ZA ODRASLE
USTVARJAMO
NOVE
PRILOŽNOSTI

Razvoj pismenosti ter ugotavljanje
in priznavanje neformalnega učenja
od 2009 do 2011

Kaj smo želeli?

V okviru projekta smo z vidika ustreznosti, dostopnosti in učinkovitosti presojali del neformalne izobraževalne ponudbe za odrasle, ki prispeva k razvoju pismenosti in ključnih kompetenc odraslih oziroma spodbuja k nadaljevanju ali ponovnemu vključevanju odraslih v izobraževanje, na trg dela ali v družbo. Gre za neformalne javno veljavne programe za odrasle, s katerimi uresničujemo cilje prvega prednostnega področja za splošno neformalno izobraževanje Resolucije o nacionalnem programu za izobraževanje odraslih. Poglavitne aktivnosti v projektu so bile:

- nacionalna evalvacija in prenova neformalnih javno veljavnih programov za odrasle (programi za razvoj pismenosti, projektno učenje za mlajše odrasle in računalniško opismenjevanje),
- nacionalna evalvacija in prenova programov usposabljanja strokovnih delavcev v javno veljavnih programih,
- preučevanje zgledov in primerov multimedijjskih učnih gradiv, primernih za ranljive skupine odraslih,
- ugotavljanje izobraževalnih potreb mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, ter analiza izobraževalne ponudbe za mlade osipnike.

Kaj nam je uspelo?

V okviru projekta smo izvedli vse načrtovane aktivnosti, pri čemer želimo poudariti predvsem te rezultate:

- pripravljene so **3 študije z rezultati evalvacije javno veljavnih programov**, v kateri so sodelovali udeleženci, učitelji, organizatorji in direktorji izobraževalnih organizacij, snovalci programov in načrtovalci politik, skupaj več kot tisoč posameznikov. Učinkovitost, primernost in dostopnost programov smo presojali s kvalitativnimi in kvantitativnimi prijemi. Študije so dostopne na projektni spletni strani; http://www.acs.si/projekti_ESS;

- **spoznanja o razvoju pismenosti in o učenju ranljivih skupin odraslih** smo objavili v publikaciji *Obrazi pismenosti*;
- prenovljenih je **7 neformalnih javno veljavnih programov za odrasle**, prenova

programov je temeljila na rezultatih evalvacije in strokovnih priporočilih vodilnih slovenskih strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih;

- prenovljenih je **6 programov za strokovne delavce**, pri čemer smo se prav tako oprli na rezultate evalvacije in spoznanja o razvoju kariere izobraževalcev odraslih;
- pripravljena in pilotsko preskušena sta **nov program za mlade**, ki zgodaj opustijo šolanje in **program usposabljanja za strokovne delavce** v tem programu.

Rezultati projekta podpirajo uresničevanje ciljev in ukrepov v Beli knjigi o izobraževanju odraslih (2011, str. 398), v kateri je v predlogih rešitev za neformalno izobraževanje zapisano, da se kot javni interes zagotovi razvoj novih izobraževalnih oblik, programov in iniciativ za ranljive ciljne skupine, namenjenih razvoju temeljnih spretnosti in ključnih kompetenc za podporo socialni vključenosti in vključevanju v sodobne informacijsko-komunikacijske tokove.

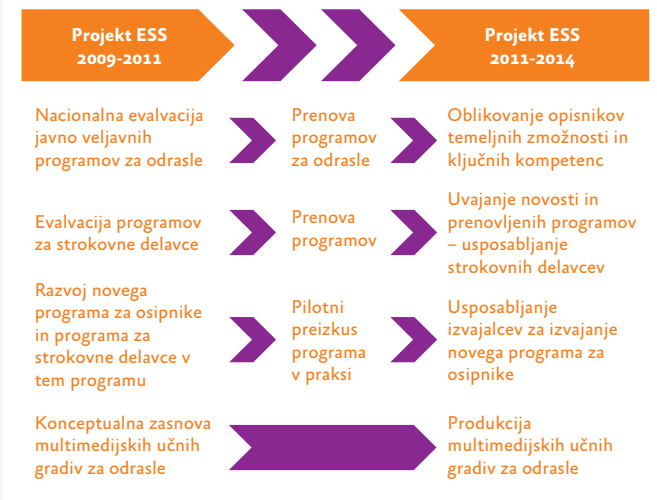
Kaj želimo?

V dve leti in pol trajajočem projektu smo opravili pomemben strokovni razmislek o tem, koliko smo v Sloveniji uspešni pri vključevanju ranljivih skupin odraslih v izobraževanje in usposabljanje ter kakšne so dobre prakse in smernice za nadaljnje delo izobraževalcev odraslih na tem področju v prihodnjih letih. Začeto delo in aktivnosti bomo lahko nadaljevali v okviru nadaljevanja projekta v obdobju 2011–2014, pri čemer bosta največja izziva vpeljevanje prenovljenih in novih programov v prakso ter soočanje z razvojnimi izzivi kot so:

- priznavanje neformalno pridobljenega znanja,
- svetovalno in podporno delo za pripadnike ranljivih skupin pred, med in po vključitvi v izobraževanje (načrtovanje posameznikovega izobraževalnega potovanja),
- posodabljanje temeljnega usposabljanja strokovnih delavcev z vidika razvoja in ugotavljanja temeljnih zmožnosti in ključnih kompetenc pri odraslih v lokalnih okoljih,
- stalno strokovno izpopolnjevanje strokovnih delavcev in skrb za razvoj kariere,

- strokovno in razvojno delo z omrežjem ustanov, ki podpirajo ugodno okolje programa in svetovanje posameznikom,
- ustvarjanje primernih sistemskih pogojev za izvajanje programov, ki podpirajo doseganje predvidenih učinkov programov,
- zavezanost promociji pismenosti in temeljnih zmožnosti na nacionalni in lokalni ravneh.

Slika: Implementacija rezultatov podprojekta v okviru novega projekta ESS v obdobju 2011–2014 na področju pismenosti

Sodelavci ACS na podprojektu Razvoj pismenosti:

mag. Estera Možina, koordinatorica projekta
ester.mozina@acs.si

Dr. Petra Javrh, vodja aktivnosti evalvacija in prenova
petra.javrh@acs.si

Manuel Kuran, strokovni sodelavec
manuel.kuran@acs.si

Katja Vrbajnsčak, strokovna sodelavka
katja.vrbajnscak@acs.si

Projekta spletna stran: http://www.acs.si/projekti_ESS